

ПРАБЛЕМЫ АРГАНІЗАЦЫІ НАВУКОВАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Неабходна вылучыць праблемы, вырашэнне якіх дазволіць павысіць эфектыўнасць выкарыстання навуковага патэнцыялу нават пры існуючым узроўні тэхнічнага забеспячэння. Першая з іх — адсутнасць эканамічных узаемасувязей паміж інстытутамі і эксперыментальнымі базамі. Сувязі, што склаліся на гэты час, носяць выключна сімвалічны характар: розныя ўстановы ў канчатковым выніку імкнуцца да розных мэтаў і задач. Трэба, каб у гэтым аб'яднанні былі адзінаначалле і адзіны разліковы рахунак у банку, а мэта гэтай садружнасці — эканамічна абгрунтаваны і навукова-тэхнічны прагрэс.

Другая праблема — адсутнасць закону аб селекцыі, які неабходны, каб не згубіць назапашаныя селекцыйныя дасягненні, а таксама ў большай ступені зацікавіць селекцыянераў. Праект закону даўно гатовы, і кіраўніцтву акадэміі патрэбна яшчэ раз выйсці з хадайніцтвам у Вярхоўны Савет аб яго прыняцці.

Трэцяя праблема заключаецца ў вызначэнні статуса вучоных. Большасць каштоўных работ ідзе ў карзінку, а не на вытворчасць. Мы прывучаныя не думаць аб укараненні нашых навуковых дасягненняў у вытворчасць. Задача, якая стаіць перад вучоным, заключаецца ў тым, каб дорасумленна правесці эксперыменты, праверыць іх у вытворчых умовах, напісаць справаздачу і ўсё — на гэтым ставіцца кропка. Навуковыя распрацоўкі, у тым ліку і вельмі каштоўныя, нават пацверджаныя аўтарскімі пасведчаннямі, не маюць навукова-тэхнічнай дакументацыі на ўкараненне.

У сучасны момант уся вытворчасць у стане дэпрэсіі або банкруцтва, і работнікі вытворчасці, за выключэннем кааператываў і малых прадпрыемстваў, не вельмі жадаюць асвойваць нешта новае. У сувязі з гэтым даследчыкі павінны даводзіць свае распрацоўкі да работніка вытворчасці. Для гэтага ў календарных планах дагавораў на НДДКР трэба прадагледзець аўтарскі нагляд за асваеннем распрацовак і вылучыць на гэта пэўныя сродкі.

Чацвёртая праблема — прыярытэтная накірунку даследаванняў. У сучасных парадыйна-рыначных адносінах любую жывёлагадоўчую прадукцыю вырабляць стала нявыгадна — яна стратная. У такой сітуацыі выдзенне племянной работы губляе сэнс. Тыя селекцыйныя дасягненні, якія назапашваліся гадамі, знаходзяцца на мяжы поўнай страты іх. Гэта можа адкінуць жывёлагадоўлю на дзесяткі гадоў назад.

У сувязі з гэтым вучоныя інстытутаў павінны зарыентавацца і сканцэнтравацца на галоўных накірунках даследаванняў. Для Беларускага НДІ жывёлагадоўлі гэта работы па селекцыі (выяўленне беларускіх парод, тыпаў і ліній у жывёлагадоўлі, свінаводстве, авечкагадоўлі і конегадоўлі), кармы і кармленне сельскагаспадарчай жывёлы.

Высокапрадукцыйная жывёлагадоўля немагчымая без наяўнасці поўнарацыённых камбікармоў. Асноўнай праблемай вытворчасці іх у рэспубліцы з'яўляецца адсутнасць кармавых дабавак і прэміксаў. Між тым крыніцай шмат якіх частак такіх дабавак могуць быць другасныя рэсурсы хімічнай, мяса-малочнай і харчовай прамысловасці, мінеральныя воды са свідравін разведачнага свідравання, верхавы торф, сапрапелі і да т. п. Калі праграма камбікармоў у рэспубліцы будзе вырашана, можна будзе спадзявацца на далейшы ўздым прадукцыйнасці жывёлы.